روزنامه شرق

شنبه ۷ آبان ۱۳۹۰ • ۱ ذی‌الحجه ۱۴۳۲ • ۲۹ اکتبر ۲۰۱۱ • سال نهم

شماره پیاپی ۱۳۸۰ • شماره ۴۵۶ دوره جدید • ۱۲صفحه+۳۲صفحه ضمیمه • ۱۰۰۰ تومان

در گفت‌وگو با «شرق» مطرح شد

نسبت اخلاق و سیاست از دیدگاه محمدرضا تاجیک

گروه سیاسی: برگ چهارم اقتراح «اخلاق، فصل نخست تغییر»، به گفت‌وگویی مفصل با دکتر محمدرضا تاجیک اختصاص دارد. این استاد فلسفه سیاسی مدرن، بیش از هر گزاره دیگری، وجود «دیگری» را شرط بزرگ زیست اخلاقی و در برابر آن حذف دیگری را امری کریه...

ضمیمه، صفحه۱۲

کاپیتان شهبازی در گفت‌وگو با «شرق»:

فرود بدون چرخ را مسافران احساس نکردند

گروه جامعه: انتشار فیلمی کوتاه از تبحر یک خلبان در فرود آوردن هواپیمای ۷۲۷ در فرودگاه مهرآباد باعث تحسین خلبانی شد که توانست هواپیمای بدون چرخ جلو را با آرامی و بدون اینکه کسی آسیبی ببیند فرود آورد. هواپیمای پرواز ۷۲۲ مسکو-تهران قرار بود...

صفحه۱۱

پاسخ تهران به کلینتون

■ لاریجانی: اگر آمریکاییان تصور می‌کنند با مشابه‌سازی (حوادث منطقه) می‌توانند در ایران کاری صورت دهند، دچار سوءتفاهم هستند

گروه سیاسی: سفارت مجازی راه‌اندازی‌نشده آمریکا برای شهروندان ایرانی، کمک به حرکات اعتراضی در ایران در صورت دریافت درخواست معترضان ضمن تاکید بر اینکه در وقایع پس از انتخابات ایالات متحده از هیچ گروهی حمایت نکرده است از جمله سخنانی بود که وزیر امور خارجه آمریکا در تازه‌ترین مصاحبه خود به آن اشاره کرد و با اعتراض رسمی تهران روبه‌رو شد. هیلاری کلینتون، چهارشنبه گذشته در گفت‌وگو با دو رسانه فارسی‌زبان با اشاره به وقایع بعد از انتخابات سال ۸۸ خاطرنشان کرد: دو سال پیش از درون جنبش اعتراضی این صدا شنیده می‌شد که آمریکا باید مواظب باشد طوری عمل نکند که عامل و حامی اصلی این جنبش جلوه کند، چون در آن صورت، اعتبار جنبش و امنیت هواداران آن به خطر می‌افتد. کلینتون همچنین اعلام کرد: علاوه بر این در زمان آغاز اعتراضات دو سال پیش در ایران، درخواستی از سوی رهبران این جنبش برای اعلام حمایت آمریکا از جنبش دریافت نشد. او گفت که مثلا در لیبی، مخالفان قذافی اعلام کردند که از هرگونه حمایت خارجی استقبال می‌کنند و آمریکا هم از آنها حمایت کرد، اما رهبران اعتراضات ایران چنین استقبالی نمی‌کردند. کلینتون گفت: بر همین اساس، دولت آمریکا از بیرون ایران هر حمایتی از دستش بر می‌آمد از معترضان کرد، از جمله از سایت توییتر خواست که اعمال تغییرات خود را مدتی به تعویق بیندازد، اما در عین حال مراقب بود که زیاده‌روی نکند. این سخنان وزیر امور خارجه آمریکا با واکنش سخنگوی وزارت امور خارجه ایران روبه‌رو شد و رامین مهمانپرست با بی‌اعتبارتوصیف کردن این اظهارات، آن را ناشی از بی‌اطلاعی و ناآگاهی او نسبت به کشورمان دانست. علی لاریجانی، رییس مجلس شورای اسلامی هم در این‌باره گفت: «اگر او منتظر جنبش داخل ایران است باید بداند که همین جنبش‌های منطقه نتیجه انقلاب اسلامی ایران است.

ادامه در صفحه ۲

ضمیمه اول هفته

پرونده روابط ایران و عربستان

دوستان غریب

با آثار و گفتاری از:
داوود هرمیداس باوند
محمدعلی سبحانی
یوسف مولایی
حسین رویوران
حجت‌الله جودکی

■ چرا دهه اصلاحات شاه به استبداد کشیده شد

گشایش انسداد

تیترها

فاز جدید در پرونده اختلاس ۱۳ رقمی

قائم‌مقام بانک مرکزی بازداشت شد

صفحه ۴

دعایی و مطهری هم سخنرانی کردند

برگزاری همایش «منشور برادری»

صفحه ۲

سخنگوی شورای نگهبان در غرفه «شرق» اعلام کرد

فراخوان بحث درباره تغییر ساختار سیاسی

گروه سیاسی، عشرت عبدالهی: مدتی است که بحث تغییر نظام سیاسی کشور از ریاستی به پارلمانی از سوی برخی از فعالان سیاسی اصولگرا و در نهایت مقام معظم رهبری مطرح شده است. بحثی که البته با طرفداران و مخالفانی روبه‌رو است. این طرح هرچند ابتدا از سوی برخی از نمایندگان اصولگرای مجلس مطرح شد اما به تدریج رنگ جدیت به خود گرفت و به پای ثابت اظهارنظرهای مسوولان کشور تبدل شد. طرحی که عملی شدنش نیازمند اصلاح قانون اساسی و رفراندوم است. روز پنجشنبه گذشته عباسعلی کدخدایی، سخنگوی شورای نگهبان در غرفه روزنامه «شرق» در نمایشگاه مطبوعات حضور یافت و تاکید کرد: اگر ضرورتی ایجاب کند قطعا تغییر نظام سیاسی کشور منعی ندارد. کدخدایی از مردم و خصوصا نخبگان سیاسی خواست چه در قالب موافق و چه مخالف با بحث‌های کارشناسی و آزادانه به قوام این بحث بپردازند تا نتایج مطلوبی حاصل شود.

نکته

کدخدایی: نخبگان سیاسی با بحث کارشناسی و موافقت و مخالفت با تغییر ساختار سیاسی باعث قوام موضوع شوند

■ اخیرا بحث تغییر نظام ریاستی به پارلمانی مطرح شده است.

درواقع ریاست‌جمهوری غیرمستقیم است.

■ منظورتان چیست؟

در حال حاضر طبق قانون اساسی، رییس‌جمهوری از طریق آرای مردم انتخاب می‌شود، اما این امکان وجود دارد که رییس‌جمهور از طرف مرجع دیگری مانند مجلس نیز انتخاب شود.

■ فکر می‌کنید چنین ایده‌ای عملی خواهد شد؟

آنچه مقام معظم رهبری فرمودند به عنوان یک ضرورت در تجربه‌های بشری است. آنجا که فرمودند اصول ثابت باشد، فروع و شکل و روش‌ها می‌تواند تغییر کند، امری است که در همه نظام‌های سیاسی و جوامع وجود دارد. ما نیز یک‌بار این موضوع را تجربه کردیم و ممکن است عملی شود. همان‌طور که قانون اساسی ۱۳۵۸ در سال ۱۳۶۸ اصلاح و بازنگری شد اگر چنین ضرورتی ایجاب کند قطعا هیچ منعی وجود ندارد اما اینکه چه زمانی این اتفاق بیفتد، مشخص نیست.

■ پس شما با این تغییر موافقید؟

به نظر من تحول در روش‌ها یک امر طبیعی و گاهی اوقات قهری است و باید طبق روش‌های جاری بتوانیم امکان این تحول را برای خودمان پیش‌بینی کنیم.

پس اصلاح قانون اساسی همان‌طور که در اصل ۱۷۷ پیش‌بینی شده است، می‌تواند در هر زمانی اتفاق بیفتد که یکی از مصادیقش را مقام معظم رهبری اشاره فرمودند. مثلا ریاست‌جمهوری که از مستقیم به غیرمستقیم تبدیل شود، ممکن است اصلاحات دیگری نیز پیش‌بینی شود.

■ این موضوع نیازمند چه سازوکار دیگری غیر از اصلاح قانون اساسی است؟

نیازمند این است که صاحبنظران، حقوقدانان و سیاستمداران پیرامون این مسایل کار کنند، نظر بدهند و مطلب بنویسند تا پخته‌تر شود هر گاه که ضرورتی ایجاب کرد، که این کار انجام شود به نحو صحیحی انجام گیرد. نخبگان سیاسی با بحث کارشناسی و موافقت و مخالفت با چنین دیدگاهی باعث قوام موضوع شوند.

■ فکر می‌کنید از لحاظ زمانی، چه موقع عملی شود؟

زمانش را نمی‌توان پیش‌بینی کرد چون تشریفات خاص اصل ۱۷۷ قانون اساسی را نیاز دارد ولی هر وقت که لازم شد، این کار صورت می‌گیرد.

■ منظورتان رفراندوم است؟

اصلاحاتی اگر در قانون اساسی صورت بگیرد، طبق اصل ۱۷۷، آن اصلاحات باید به رفراندوم گذاشته شود.

■ برداشت شما از تغییری که می‌گویید ممکن است در ساختار سیاسی کشور صورت بگیرد یک جور دستور است که باید صریحا اجرا شود یا نه؟

این تغییرها از ضرورت‌هایی است که ممکن است در جوامع بشری پیش بیاید و جوامع نمی‌توانند از این تغییر و تحولات دور باشند. تغییر و تحولاتی است که هم در جامعه ما بوده و هم در جوامع دیگر اما دستوری نیست.

■ پس به نظر شما در وهله نخست باید سیاسیون در مورد امکان اجرای این تغییر بحث و تبادل‌نظر کنند؟

قطعا امکان این تغییر نیازمند بحث و مباحثه از سوی حقوقدانان، سیاستمداران و صاحبنظران است.

حرف اول

برداشت نو از نقش اسلام در اداره کشور

جاوید قربان‌اوغلی

۹ ماه پس از خودسوزی محمد بوعزیزی، قیام مردم تونس علیه نظام خودکامه زین‌العابدین بن‌علی به پیروزی رسید. مردم این کشور روز یکشنبه به پای صندوق‌های رأی رفتند تا ۲۱۷ نماینده مجلس موسسان را برگزینند. این اولین انتخابات آزاد در این کشور کوچک شمال آفریقا از زمان استقلال تونس در سال ۱۹۵۶ است. طی بیش از نیم قرن تنها دو نفر بر تونس حکومت کردند. حبیب بورقیبه، رهبر استقلال این کشور، ۳۱سال کاملا مستبدانه و به صورت سیاست مشت‌آهنین بر این کشور حکومت کرد. او در سال ۱۹۸۷ با کودتایی بدون خونریزی از سوی زین‌العابدین بن‌علی سرنگون شد و زین‌العابدین بن‌علی به مدت ۲۳ سال بر این کشور حکمرانی کرد تا اینکه سال گذشته در پی حدود یک‌ماه اعتراضات خیابانی که به‌دنبال خودسوزی محمد بوعزیزی سراسر کشور را فراگرفته بود، به عربستان سعودی گریخت و قیام مردم تونس به پیروزی رسید. این تحول سرنوشت‌ساز، آغازگر قیام‌ها و جنبش‌هایی در جهان عرب شد که امروز در ادبیات سیاسی غرب از آن به عنوان بهار عربی نام می‌برند. تونس، این کشور کوچک در جنوب مدیترانه و محصور بین لیبی و الجزایر که با این پیروزی، پیشگامی مهم‌ترین رویدادهای سیاسی آغاز دهه دوم قرن بیست و یکم در خاورمیانه و شمال آفریقا را به نام خود ثبت کرده بود، روز یکشنبه با انتخابات مجلس موسسان اراده خود را برای تاسیس نظامی برخاسته از آرای ملت و متکی بر اراده مردم بنیان گذاشت.

ادامه در صفحه ۴

گفت‌وگوی «شرق» با مهمانپرست

دیپلماسی ایران به روایت سخنگو

عکس: مهدی حسنی، شرق

گروه سیاسی، مجتبی فتحی: «دیپلمات»، همیشه «دیپلمات» است، چه پشت تریبون سخنگویی وزارت امورخارجه باشد، چه در دفتر روزنامه. «مهمانپرست» این بار هم «میهمان» بود؛ «میهمان» روزنامه «شرق.» به «شرق» آمد تا آنچنان که همواره بر آن تاکید دارد، اثبات کند، نه «شرقی» است و نه «غربی.» او معتقد است که باید به «سیاست خارجی» و «دیپلماسی» فارغ از رنگ‌ها و جناح‌بندی‌ها نگریسته شود، بر این اساس تلاش دارد حداقل در حوزه کاری خود در وزارت امورخارجه به این آمال و آرزو جامه‌عمل بپوشاند. تفاوت چندانی وجود ندارد میان «رامین مهمانپرست» سخنگو با «میهمان» روزنامه، جز شوخ‌طبعی‌هایش که از پشت قاب تریبون سخنگویی چندان به چشم نمی‌آید و برعکس تصویری که از خود به‌جا گذاشته، آدمی خشک و عبوس و همچون سایر دیپلمات‌ها عصا قورت داده نیست. از این رو دور شدن او از وزارت امورخارجه و حضورش در دفتر روزنامه سبب نشد تا لحن و ادبیات سخنگویی هم از او دور شود و آن گوید که از دو سال پیش حسرتی شده است برای بسیاری از خبرنگاران؛ آنچنان که خیلی‌ها، او را سخنگوی بی‌خبر می‌خوانند و وزیر امورخارجه را سخنگو. چرا که هرگاه علی‌اکبر صالحی، وزیر امور خارجه رودرروی خبرنگاران قرار گرفته، معمولا ناقل خبر یا اعلام موضع مهمی بوده است، موضعی که در مورد رامین مهمانپرست صادق نیست، چراکه مواضع او همانی است که مشابه آن طی هفته‌های قبل نیز بیان شده است. با این حال برای خبرنگار ناامیدی معنا ندارد حتی مقابل رامین مهمانپرست.

■■■

■ اجازه دهید در ابتدا بپردازیم به مهم‌ترین موضوع روز در حوزه روابط ایران و آمریکا و اتهاماتی که اخیرا به کشورمان وارد شده است. یعنی سناریوی طرح توطئه ترور سفیر عربستان در واشنگتن توسط ایران. فکر می‌کردید چنین اتهامی به ایران زده شود؟

ما همواره شاهد اتهام‌زنی‌ها و دخالت‌های آمریکایی‌ها در امور کشورمان چه قبل از پیروزی انقلاب اسلامی و چه بعد از آن بوده‌ایم. هرجا آنها احساس کردند که در ایران یک دولت یا نظامی روی کار آمده که قصدش کم کردن وابستگی به غرب است و به سمت استقلال حرکت می‌کند، از هیچ اقدامی برای ایجاد مانع در برابر آن فروگذار نکرده‌اند. نمونه بارز این‌گونه اقدام‌ها در کودتای ۲۸ مرداد رخ داد که دولت مردمی دکتر مصدق با کودتای آمریکایی‌ها سرنگون شد. بنابراین برای آمریکایی‌ها اصلا مهم نیست که از چه روشی استفاده کنند. آنها هدف قرار دادن کشوری را که نمی‌خواهد منافع آمریکا را تامین کند، از هر طریقی جایز می‌شمارند. اینکه ما دقیقا پیش‌بینی کنیم می‌خواستند چنین اتهامی به ما بزنند، نه؛ ما دقیقا چنین پیش‌بینی نمی‌کردیم ولی اینکه چنین رفتاری از آمریکایی‌ها بعید است یا نه، پاسخ آن است که از آنها چنین رفتاری اصلا بعید نیست.

■ اشاره داشتید کشورهایی که می‌خواهند مستقل باشند و استقلالی در عرصه بین‌المللی داشته باشند، معمولا با سد آمریکایی‌ها روبه‌رو می‌شوند. سوالی که اینجا مطرح می‌شود این است کشورهایی که به دنبال استقلال در عرصه بین‌الملل هستند، کم نیستند مثلا ترکیه اما چرا ایران بیش از دیگران مورد هدف است؟

من در جهان امروز کشوری را سراغ ندارم که به اندازه جمهوری اسلامی ایران روی استقلال خودش پافشاری کند یا درخصوص قطع وابستگی سیاسی از آمریکا این همه هزینه داده باشد. بنابراین طبیعی است که آمریکایی‌ها احساس می‌کنند کشور ما بیشترین ایستادگی را در مقابل زیاده‌خواهی‌های آنها از خود نشان می‌دهد. بیشترین منافع آمریکا در منطقه با پیدایش جمهوری اسلامی ایران به خطر افتاد و طبیعی است که بیشترین فشار را روی ما بیاورند، شرایط ما با کشورهای دیگر در منطقه قابل مقایسه نیست. شما ترکیه را مثال زدید. ترکیه عضو ناتوست و با رژیم صهیونیستی رابطه سیاسی دارد. ممکن است این رابطه در مقطعی دچار بحران شود یا کاهش پیدا کند ولی بالاخره نوع رفتار کشورهای منطقه و تنظیم سیاست‌هایشان کاملا با کشور ما متفاوت است و ترکیه را نمی‌توان با ایران مقایسه کرد.

نکته

مخاطب‌نامه‌نگاری‌های آقای احمدی‌نژاد در دولت نهم و دهم بیش از هرکسی افکار عمومی جهان بود ما اصلا دلیل موفقیت‌مان این است که مخاطبان‌مان افکار عمومی جهان هستند

■ فکر نمی‌کنید که اعمال فشارها علیه جمهوری اسلامی ایران در سال‌های اخیر بیش از گذشته افزایش یافته است؛ آن هم به دلیل تغییر ادبیات دیپلماسی جمهوری اسلامی. ادبیاتی که تا پیش از این مبتنی بر تنش‌زدایی بود و در سال‌های اخیر به تهاجمی تغییر پیدا کرده است.

اینجا دو بحث مطرح است، یک بحث اینکه سیاست خارجی دولت اصلاحات چه تفاوتی با سیاست خارجی دولت نهم و دهم داشت و آیا به خاطر سیاست‌های آن دوره، رفتار طرف مقابل ما رفتار متین‌تر و منطقی‌تری بود یا نه؛ این یک نکته است. نکته دوم این است که دلیل فشارهای بیشتر آمریکا و متحدانش در دوره دولت نهم و دهم چه بود؟ سوال اول را با ذکر خاطره‌ای پاسخ می‌دهم. من قبلا سفیر در قزاقستان بودم. از هفت، هشت سال پیش یک اجلاس رسانه‌ای با عنوان مدیا قزاق‌ها با کمک سی.ان.ان و چند نشریه آمریکایی دیگر در شهر آلماتی برگزار می‌شود و شخصیت‌های رسانه‌ای و سیاسی معروف جهان و کشورهای مورد بحث را برای شرکت دعوت می‌کنند. در زمانی که جناب آقای خاتمی رییس‌جمهور ایران بودند یک سفر رسمی به قزاقستان داشتند و در آن سفر به اتفاق آقای نظربایف، رییس‌جمهور قزاقستان در این اجلاس شرکت کردند. یعنی یک بار ایران در سطح رییس‌جمهور در این اجلاس شرکت کرد. در یکی، دو سال بعد از آن دیگر کسی از ایران شرکت نکرد تا اینکه آقای احمدی‌نژاد رییس‌جمهور شدند و آقای خاتمی مسوولیت اجرایی نداشتند. با این حال برای شرکت در این اجلاس از ایشان مجددا دعوت شد که آقای خاتمی شرکت کردند. در آن جلسه سوالاتی شبیه سوال شما مطرح می‌شد.

ادامه در صفحه ۳

سرمقاله

سرانجام غرب

صادق زیباکلام

بیش از دو قرن و نیم از انقلاب صنعتی در اروپا، پیدایش سرمایه‌داری و ظهور غرب به شکل و صورتی که ما امروزه می‌شناسیم، می‌گذرد. طی این ۲۵۰ سال، بسیاری از صاحبنظران برجسته و رهبران سیاسی قدرتمند ظاهر شدند که سقوط سرمایه‌داری را خیلی صریح، قطعی و اجتناب‌ناپذیر پیش‌بینی کردند. کارل مارکس، لنین، استالین، مائو و فیدل کاسترو از جمله چهره‌های مهم تاریخی بودند که سقوط غرب و سرمایه‌داری را اجتناب‌ناپذیر دانسته‌اند. در میان رهبران کشورهای جهان سوم از منتهالیه طیف راست گرفته تا منتهالیه طیف رادیکال جهان‌سومی و ضدغربی هم ایضا بسیاری سقوط غرب و نظام سرمایه‌داری حاکم بر آن را نوید دادند. محمدرضا پهلوی در اوج قدرت، اقتدار و «تمدن بزرگ شاهنشاهی ایران» به ادوارد سابلیه، اوریانا فالاچی و حسنین هیکل اظهار داشت که «اگر غرب به خود نیاید فاشیزم و کمونیزم آن را به زودی ساقط خواهند کرد.» معمر قذافی، رهبر سابق انقلابی لیبی در مانیفست «کتاب سبز»ش سقوط نظام سرمایه‌داری حاکم بر غرب را حتی اعلام کرد و آینده بشریت را در «راه سبز لیبی» دانست. پل پیت، رهبر خمرهای سرخ حکومت کامبوج در اوایل دهه ۱۳۵۰، صدام حسین، هوگو چاوز و بسیاری رهبران ضدغربی دیگر جهان‌سوم هم باوجود جهان‌بینی و راه‌حل‌های متفاوتی که دنبال می‌کردند، از ناسیونالیزم گرفته تا انواع سوسیالیزم‌های مردمی، خلقی، آفریقایی، جهان‌سومی، پان‌عربیسم، بعثیزم، مارکسیزم و غیره جملگی بر یک نکته باور قطعی داشتند که عبارت بود از سقوط اجتناب‌ناپذیر نظام فاسد، ظالم، استعمارگر و ضدبشری غرب. البته نظام سرمایه‌داری غرب، هزار و یک شکل و مساله دارد. مصرف‌گرایی، مصرف‌زدگی، شکاف طبقاتی، بی‌توجهی به محیط‌زیست، تشویق به مصرف بی‌رویه، سست‌شدن نهاد خانواده، رواج خشونت، ایدز، اعتیاد، خودکشی، افسردگی و شاید بالاتر و مهم‌تر از همه دچارشدن به بحران‌های مالی و اقتصادی که بعضا بسیار عمیق بوده و اقشار و لایه‌های زیادی را در بر می‌گیرد. همچون معضلات اقتصادی عمیقی که در جامعه آمریکای امروز ظهور کرده و در قالب جنبش «اشغال وال‌استریت» خود را نشان می‌دهد یا بحران عمیق بدهی‌های مالی شماری از کشورهای عضو اتحادیه اروپا از یونان، ایتالیا و اسپانیا و پرتغال در جنوب آن گرفته تا ایرلند در شمال آن، البته سرمایه‌داری نه نخستین‌بار است که دچار بحران اقتصادی شده و نه اولین‌بار است که بسیاری در اعتراض به وضع اقتصادی موجود در آن، به خیابان‌ها ریخته‌اند. در دهه ۱۹۲۰ رکود و بحران هولناک اقتصادی غرب را به زانو درآورد. بسیاری ظهور فاشیزم در آلمان و اروپا را در دهه ۱۹۳۰ و بروز جنگ‌جهانی دوم را معلول بحران و رکود اقتصادی دهه ۱۹۲۰ می‌دانند. بعد از جنگ از اواسط دهه ۱۹۴۰ غرب فقر را با همه زشتی‌اش لمس کرد. شوک نفتی در دهه ۱۹۷۰ بحران دیگری را در غرب رقم زد. «جمعه سیاه» روزی که بسیاری از شرکت‌ها و اشخاص متوسط را به خاک سیاه در اواسط دهه ۱۹۸۰ نشاند و تا اوایل دهه ۱۹۹۰ پس‌لرزه‌های آن همچنان غرب را تکان می‌داد، صرفا شماری از بحران‌های مالی‌ای بوده‌اند که ظرف ۲۵۰ سال گذشته غرب را برای مدتی «بستری» و زمینگیر کرد. اما نظام سرمایه‌داری هر بار از «بستر بیماری» به پا خواسته و به حیاتش محکم و استوارتر ادامه داده. در واقع نظامی که ۲۰۰ سال پیش آدام اسمیت تحت عنوان «اقتصاد بازار آزاد» یا اقتصادی که در آن دولت همه‌کاره نیست و دولت متولی اقتصاد نیست، نه تنها درشتی و صلابت خود را در آمریکا و اروپا در دو قرن گذشته نشان داده بلکه نسل دوم کشورهای غیرغربی که توانسته‌اند از مدار توسعه‌نیافتگی خارج شده و امروز بدل به اقتصادهای موفق شوند، همچون هند، ترکیه، کره‌جنوبی، مالزی، اندونزی، تایوان، برزیل، آرژانتین و... که پای جای پای غرب و اقتصاد آدام اسمیت گذاردند. آیا رمز و راز موفقیت نظام غرب در اقتصاد آزاد آدام اسمیت نهفته است؟ یا در ساختار سیاسی که جان لاک، اصحاب دایره‌المعارف همچون دیدرو، روسو، منتسکیو و سرانجام جان استوارت میل در قرن نوزدهم اساس آن را ریختند؛ نظامی که امروزه ما آن را قیام لیبرال دموکراسی می‌شناسیم دلایل زیادی می‌توان برشمرد که چرا غرب توانسته بدل به نظامی موفق و عملا بی‌بدیل شود. می‌توان به نظام‌هایی که طی این دو قرن به عنوان آلترناتیو نظام مالی که مدعی غرب شدند و سقوط عنقریب آن را نوید دادند، نگاهی افکند که آنان امروزه کجا هستند و غرب کجاست؟ همه ادله‌ای که می‌توان برای بقا و موقعیت نظام غرب برشمرد یک طرف و دلیلی که به‌نظر می‌رسد مادر همه دلایل باشد را می‌توان در طرف دیگر قرار داد. نظام اقتصادی که به مخالفش امکان ابراز مخالفت بدهد، دور از تصور است که روزی سقوط کند. نظامی که به مخالفانش اجازه به راه‌انداختن جنبش اشغال وال‌استریت می‌دهد و حداکثر پلیس آنان را جریمه می‌کند، دور از تصور است که سقوط کند. برعکس همه آنهایی که در این ۲۰۰ سال سقوط کردند نظام‌هایی بودند که حق مخالفت از مخالفان‌شان را سلب کرده بودند.

برنامه حضور اعضای تحریریه و میهمانان «شرق» در نمایشگاه مطبوعات

روز	صبح ۱۳-۹	عصر ۱۹-۱۵	میهمان‌ها
شنبه ۹۰/۸/۷	**ادبیات - ضمیمه‌ها** شیما بهره‌مند - نگار حسینی- سعید ارکان‌زاده	**اندیشه** سام محمودی	**میهمانان سرویس اندیشه** خشایار دیهیمی- سیاوش جمادی- بیژن عبدالکریمی- احسان شریعتی
یکشنبه ۹۰/۸/۸	**بین‌الملل** مازیار خسروی	**تاریخ** رفیعی طالقانی	

سازمان آگهی‌های روزنامه شرق
تلفنی آگهی می‌پذیرد.
۸۸۶۵۸۵۷۵-۸۸۵۲۴۹۷۴-۸۸۷۵۲۴۹۳-۸۸۷۵۲۱۵۹